

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

COMITETUL REGIUNILOR

A 123-A SESIUNE PLENARĂ, 11 ȘI 12 MAI 2017

Rezoluția Comitetului European al Regiunilor privind Cartea albă a Comisiei Europene privind viitorul Europei — Reflecții și scenarii pentru UE-27 până în 2025

(2017/C 306/01)

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

1. ia notă de „Cartea albă a Comisiei Europene privind viitorul Europei – Reflecții și scenarii pentru UE-27 până în 2025”, aceasta constituind una din contribuțiile importante la actuala rundă de dezbateri cu privire la dezvoltarea viitoare a Uniunii, care trebuie să ducă la rezultate tangibile înainte de alegerile europene din iunie 2019 și dincolo de această dată;
2. salută Declarația de la Roma, în care statele semnatare afirmă că „*vor coopera la nivelul care are un impact real, fie el cel al Uniunii Europene, cel național, regional sau local, într-un spirit al încrederii și cooperării loiale, atât între statele membre, cât și între ele și instituțiile UE, în conformitate cu principiul subsidiarității*”;
3. își asumă respectul necondiționat pentru valorile fundamentale ale demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept și respectul drepturilor omului, precum și respectul față de obiectivele UE, inclusiv aspirația de a crea o uniune tot mai strânsă între popoarele Europei, astfel cum se prevede în tratate și în Carta drepturilor fundamentale a UE;
4. subliniază faptul că consolidarea preconizată a rolului autorităților locale și regionale descentralizate, prevăzut de Tratatul de la Lisabona, nu s-a materializat încă într-o abordare bazată efectiv pe subsidiaritate și participare la procesul legislativ din UE. Astfel, autoritățile locale și regionale dețin încă aproape întotdeauna un rol marginal în politicile europene și nu participă cu adevărat la elaborarea acestora, mai ales sub aspect legislativ;
5. reamintește că politicile și instituțiile UE nu au fost create ca scopuri în sine, ci trebuie să fie în slujba cetățenilor pentru a putea realiza obiectivele și valorile de ansamblu ale Uniunii Europene; subliniază că aceste instituții și politici se bazează pe compromisurile necesare pentru a echilibra diversele interese și opinii și reflectă rezultatele unor procese democratice; prin urmare, speră că, în căutarea celui mai amplu consens posibil, nu vor fi preferate compromisurile cu cel mai mic numitor comun și că vor fi căutate soluții politice bazate pe solidaritate, principiu constitutiv al unei Europe unite; această abordare ar contribui totodată la contracararea scepticismului actual și ar redresa încrederea cetățenilor în proiectul european;
6. ca adunare politică a UE a reprezentanților locali și regionali, crede în importanța luării deciziilor cât mai aproape de cetățeni și în partajarea suveranității ca modalitate de a îmbunătăți capacitatea fiecărui cetățean al Uniunii în parte de a-și făuri propriul destin;

7. insistă asupra faptului că în UE este esențială coeziunea economică, socială și teritorială și subliniază că o dezvoltare economică și socială echilibrată și eficientă are un rol central pentru reducerea disparităților dintre regiunile UE; în acest sens, politica de coeziune reprezintă domeniul care le permite în cel mai direct mod autorităților locale și regionale să ia parte la procesul de integrare europeană și să construiască solidaritate, dovedind totodată la nivel local și regional care sunt beneficiile aferente statutului de membru al UE. Politica de coeziune reprezintă o politică indispensabilă a UE, caracterizată de o deosebită valoare adăugată europeană; prin urmare, CoR respinge cu fermitate orice scenariu privind viitorul UE care ar limita politica de coeziune sau ar elimina-o și își exprimă regretul că un document oficial al Comisiei ar putea fie și numai să ia în considerare o astfel de ipoteză;

8. înțelege că scenariile prezentate în Cartea albă reprezintă un apel la trezire, evidențiind riscurile și oportunitățile pentru UE, dar avertizând în același timp că nicio parte a așa numitului „acquis” nu poate fi considerată drept un câștig definitiv; subliniază că dezbaterile privind viteza sau intensitatea integrării UE nu ar trebui să distragă atenția de la faptul că adevărata provocare este de a evita o Europă multidirecțională; este convins că accentul trebuie pus pe unitate și pe respectarea diversității și a caracteristicilor locale necesare pentru a asigura un viitor durabil pentru toți cetățenii UE;

9. subliniază că unul dintre aspectele unice ale Uniunii Europene îl reprezintă structura ei de guvernare pe mai multe niveluri și regretă că acest aspect nu este recunoscut în Cartea albă; totodată, regretă faptul că Cartea albă nu prezintă implicațiile teritoriale ale diferitelor scenarii prezentate. Evidențiază faptul că orașele și regiunile în ansamblu se bucură de mai multă încredere din partea cetățenilor; ca atare, consideră că cetățenii și speranțele, așteptările și preocupările lor trebuie să se afle în centrul tuturor acțiunilor politice și subliniază că orice discuție cu privire la viitorul Uniunii Europene și reformele rezultate din aceste dezbateri trebuie să aibă loc de jos în sus, implicând toate nivelurile de guvernare. Reamintește că, în orice caz, metoda de lucru și abordarea de tip „comunitar” ar trebui să prevaleze asupra celei „interguvernamentale”, în toate etapele procesului decizional din Uniune;

10. este de acord cu domeniile prioritare principale identificate în Cartea albă și în Declarația de la Roma și crede cu tărie că, în calitatea ei de gardian supranațional al Tratatelor și instituție însărcinată să promoveze interesul general al Uniunii, Comisia Europeană ar trebui să prezinte propuneri detaliate cu privire la aceste subiecte; CoR stă la dispoziție pentru a oferi răspunsul său politic și sugestii din perspectivă locală și regională;

11. pentru a crea condițiile unei democrații participative și reprezentative europene mai puternice, solicită revizuirea și simplificarea inițiativei cetățenești europene. Subliniază necesitatea de a introduce o obligație juridică a Comisiei Europene de a nu se limita la o examinare, ci de a deschide și o dezbateră urmată de un vot în Consiliul UE și în Parlamentul European cu privire la o ICE încheiată cu succes, care adună 1 milion de semnături, și propune examinarea altor mijloace de a facilita exercitarea participării la procesul decizional al UE ⁽¹⁾;

12. evidențiază câteva din elementele vitale pentru definirea unui scenariu credibil și ambițios pentru viitorul Uniunii Europene din perspectiva regiunilor și a orașelor:

12.1 o cetățenie europeană activă, care încurajează schimburile și cooperarea cu cetățenii și între aceștia pentru a stimula apariția unei identități europene și a unui sentiment de asumare personală a proiectului european;

12.2 aplicarea principiilor parteneriatului, guvernării pe mai multe niveluri și subsidiarității în toate domeniile politice, precum și încurajarea colaborării dintre toate sectoarele din societate, pentru a realiza o UE mai democratică, mai eficientă și reformată;

12.3 consolidarea dimensiunii sociale a UE și a uniunii economice și monetare; preconizează că o propunere legislativă pentru un pilon european al drepturilor sociale ar permite ca drepturile lucrătorilor și mobilitatea acestora într-o piață a forței de muncă aflată în schimbare să fie abordate cu respectarea concomitentă a principiului subsidiarității. Această propunere nu ar trebui să constea dintr-un instrument fără caracter obligatoriu („soft law”), menit să completeze acquis-ul existent, ci ar trebui să conțină măsuri la fel de puternice ca cele adoptate pentru uniunea economică și monetară; acest lucru ar contribui la consolidarea percepției de către cetățeni a unei UE mai sociale, capabilă să ofere soluții la problemele lor;

⁽¹⁾ Rezoluția pe tema „Îmbunătățirea funcționării Uniunii Europene: Tratatul de la Lisabona și etapele ulterioare” (RESOL-VI/005).

12.4 o Uniune Europeană întru totul responsabilă și transparentă, în care cetățenii pot recunoaște clar cine este răspunzător din punct de vedere politic și cine poate fi tras la răspundere pentru deciziile luate în Uniune și în care toate nivelurile de guvernare își asumă partea lor de răspundere pentru luarea de decizii și punerea lor în aplicare;

12.5 o strategie cuprinzătoare, finanțată corespunzător, pe termen lung și credibilă pentru a obține și a consolida bazele coeziunii economice și sociale, precum și convergența între regiuni în UE, pentru a asigura o convergență socială ascendentă, punând securitatea umană pe primul plan, integrând obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU în programele pe termen scurt și mediu ale UE și efectuând intervențiile în conformitate cu parametrii Agendei 2030;

12.6 o mai mare implicare a regiunilor în procesul decizional european – adică în procesul de elaborare a legislației și de adoptare a deciziilor politice, precum și cel de punere în aplicare și de diseminare – este o condiție absolut indispensabilă pentru o integrare europeană autentică și de succes, dar și pentru sporirea încrederii cetățenilor europeni. În acest sens, pentru prefigurarea unui nou cadru politic și instituțional european s-ar impune inclusiv analizarea posibilității de a institui o Cameră legislativă care să reprezinte regiunile și autoritățile teritoriale autonome;

12.7 o Uniune Europeană cu caracter social, care să promoveze egalitatea între femei și bărbați, precum și egalitatea în drepturi și egalitatea de șanse pentru toți, care să combată șomajul, discriminarea, excluziunea socială și sărăcia; o Uniune Europeană în care tinerii să beneficieze de cea mai bună educație și formare și să poată studia și găsi un loc de muncă oriunde pe continent; o UE care să conserve patrimoniul nostru cultural și să promoveze diversitatea culturală;

12.8 o Europă inovatoare, digitală și antreprenorială, cu orașe și regiuni care funcționează drept catalizatori și factori de stimulare a creării de noi locuri de muncă și a creșterii durabile, în special pentru tineri;

12.9 un buget UE bazat pe resurse cu adevărat proprii, adecvat ambițiilor UE și care să consolideze rolul investițiilor publice și private în stimularea creșterii economice și crearea de locuri de muncă pentru cetățenii UE;

12.10 o uniune monetară europeană mai profundă, mai echitabilă și mai favorabilă incluziunii, dotată cu instrumentele de politică necesare pentru a preîntâmpina șocurile asimetrice și a promova coeziunea socială, economică și teritorială, inclusiv cu o capacitate fiscală complementară bugetului UE;

12.11 un spațiu pe deplin integrat de libertate, securitate și justiție, bazat pe drepturile fundamentale, deplina libertate de circulație, protecția comună a frontierelor externe și o politică comună în domeniul migrației și azilului, bazată pe drepturile omului, precum și pe angajamente comune, mai ales pentru a face față actualelor fenomene migratorii;

12.12 asigurarea unei transparențe mai mari și a controlului democratic la toate nivelurile de guvernare în procesul de încheiere a unor acorduri comerciale internaționale echitabile și echilibrate;

12.13 o politică externă, de vecinătate și de apărare comună, pentru stabilitate globală și angajamentul de a proiecta către exterior valorile UE; deschidere față de extindere atunci când sunt îndeplinite condițiile, cu respectarea capacității de integrare a UE;

12.14 o UE apropiată de cetățeni, capabilă să le comunice acestora realizările și provocările sale viitoare într-un mod clar și ușor de înțeles;

13. își afirmă angajamentul față de demararea unui proces ascendent, alături de cetățeni și de reprezentanții aleși din regiunile, orașele și satele UE, precum și de alte părți interesate relevante, spre identificarea nevoilor și așteptărilor acestora în legătură cu UE în lunile care urmează; subliniază că rezultatul acestui exercițiu, împreună cu recomandări concrete, va fi cuprins în avizul CoR „Reflecții asupra Europei: vocea autorităților locale și regionale în serviciul restabilirii încrederii în Uniunea Europeană”;

14. solicită Parlamentului European să reia procesul „Spitzenkandidaten” (candidații aflați în capul listei) pentru alegerile europene din 2019 și se oferă să contribuie la sensibilizarea publicului cu privire la acest proces și la importanța lui prin intermediul rețelei sale de politicieni de la nivel local și regional;

15. este hotărât să contribuie la un proces democratic și transparent de reformă instituțională și politică, în centrul căruia să fie cetățenii UE și care să țină seama de nivelurile de guvernare – UE, național, regional și local, în timp util pentru ca rezultatele acestuia să poată fi prezentate cetățenilor europeni la alegerile europene din 2019;
16. subliniază că autorităților locale și regionale, nivelul cel mai apropiat de cetățeni și furnizorul principal de servicii publice, trebuie să le revină un rol mai important în procesul european de luare a deciziilor, dacă se dorește ca UE să continue să își desfășoare activitatea în domenii care țin de competența nivelului local și regional. Prin urmare, solicită ca legislația care are un impact asupra autorităților locale și regionale să facă obiectul aprobării CoR;
17. reamintește că unele dintre schimbările pe care cetățenii le consideră prioritare ar putea să necesite o revizuire a tratatelor și insistă asupra faptului că, în acest caz, trebuie utilizată metoda Convenției, în conformitate cu articolul 48.3, și că CoR trebuie să fie pe deplin reprezentat într-o astfel de Convenție.

Bruxelles, 12 mai 2017

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA
